

**[Finansministeren.]**

fandt anledning til at omtale en helt anden sag, der ikke vedrører dette lovforslag, og som der ingen grund er til at knytte yderligere bemærkninger til.

Hermed sluttede forhandlingen.

*Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.*

**Peter Nielsen:** Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Den næste sag på dagsordenen var:

*Første behandling af forslag til lov om ændringer i lov om afgift af konsum-is.*

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 41, fremsættelsen i tidenden sp. 36).

Lovforslaget sættes til forhandling.

**Peter Nielsen:** Da man i 1947 inddrog konsum-is under beskattningen, var der nogen tvivl om, hvordan en sådan beskattning kunne etableres. Der kunne ikke som f. eks. ved tobaks- og chokoladefabrikation føres den fornødne kontrol på basis af råproduktet, og man fandt ej heller en beskattning efter værdien af den færdige vare tilrådelig, idet man vel næppe kan sætte bande-rolle på ispinde. Man nåede derfor til det resultat, at afgiften skulle lægges på det færdige produkt som en literafgift, altså efter at råvaren ved behandlingen var opsvulmet, så skat på luften har man haft hele tiden, eller det er måske mere rigtigt at sige det på den måde, at skatten fastsattes under hensyn til, at der var sket en opsvulmning af produktet. Kontrollen med beskattningen voldte vel heller ikke større vanskeligheder, idet man selv for en ispind kan afgøre, hvor mange centiliter is den indeholder. Man havde altså altid kontrol med rumfanget, der dannede grundlag for beskattningen.

I de senere år er fremkommet en ny isvare i mere blød kvalitet, og da enhver ny vare her i Danmark får et engelsk navn, er den blevet betegnet som soft-ice; den

har i følge sagens natur et mere ubestemt volumen. Da den udleveres til udsalgene som en art halvfabrikata og i hvert tilfælde kan ændre volumen på udsalgsstedet, har beskattningen af denne soft-ice voldt nogle vanskeligheder, når man skulle ligestille den med den almindelige, mere faste is. Hertil kommer også, at den ved salg til forbrugere bliver solgt på øjemål. Man har derfor måttet forhandle med de enkelte virksomheder om beskattningsformen, altså tillægget for opsvulmning, og en sådan beskattningsform har derfor kunnet have tilfældighedernes præg, navnlig da isen om sommeren ved det større salg nemmere kunne få den store opsvulmningsprocent, medens der ved det mindre salg om vinteren kunne være en mindre, når varen havde tid til at falde sammen.

Nærværende lovforslag tager derfor blot sigte på at få hele dette forhold ind i mere faste rammer, og de prøver, man har kunnet udtage, giver grundlag for at antage, at en svulmningsprocent på 75 vil være rimelig og derfor vel også i tråd med den nuværende praksis. Der er altså ikke tale om en ny skat eller om en forhøjelse af den hidtil værende, men kun om en praktisk klargørelse. Den almindelige gammeldags is-creme har en opsvulmningsprocent på mellem 80 og 100, så muligvis vil fabrikanter af denne vare synes, at soft-icen bliver lempeligere beskattet end den mere hårde is. Omvendt vil måske visse soft-icefabrikanter mene, at beskattningen af deres produkt er forholdsvis højere, men erfaringen viser altså, at de 75 pct. vil være det rimelige.

Størrelsen af minimumsafgiften for den enkelte virksomhed var i sin tid genstand for megen debat, da man nærede frygt for, at den kunne ødelægge de mindre virksomheder, og den blev da også i sin tid nedsat fra de foreslåede 2 000 l til 400 l. Imidlertid foregår iscremefabrikation nu så godt som altid industrielt, og en minimumsafgift er derfor ikke påkrævet, men medfører kun administrativt besvær, hvorfor den foreslås ophævet, da der alligevel ingen virksomheder findes i dag, der fremstiller under 400 l iscreme årligt.

Lovforslaget tager altså kun sigte på at lovfæste en administrativ praksis, og jeg skal derfor anbefale det.

**Anker Lau:** Da mit partis ordfører, det ærede medlem hr. Alfred Bøgh, er forhindret i at være her i dag, skal jeg gøre nogle ganske korte bemærkninger om det foreliggende lovforslag. Her er jo, som det før er sagt, tale om en ajourføring af 1947-loven. Man foreslår minimumsgrænsen på de 400 l ophævet, da den har været uden betydning. Man giver mulighed for øget kredit mod sikkerhed, og endelig lovfæster man praksis med hensyn til den såkaldte soft-ice, som man jo ikke kendte dengang.

Jeg er imidlertid blevet gjort opmærksom på, at der er en bestemmelse i lovforslaget, som de interesserede parter i hvert tilfælde ikke er enige om. Det drejer sig om § 1, stk. 3, 1. punktum, hvorefter man beregner afgiften efter rumindholdet af de forme, der anvendes. Jeg er blevet gjort opmærksom på, at man anvender samme forme til forskellige størrelser, altså både store og små ispinde, og det giver anledning til en række forskellige uheldige forhold. Dette i forbindelse med den uenighed, der synes at være om selve den såkaldte svulmningsprocents højde, synes jeg gør det rimeligt, at vi får en kort udvalgsbehandling, således at de direkte interesserede kan få lejlighed til at oplyse og belære os andre om de særlige problemer i denne forbindelse.

**Weikop:** Jeg skal undlade at komme med ret mange bemærkninger til lovforslaget. Der er jo givet en lang redegørelse af den ærede socialdemokratiske ordfører, så jeg tror ikke, jeg behøver at komme ind på svulmningsprocenten. Jeg forstår, at lovforslaget drejer sig om den nye is og om at få en ensartet afgift på de forskellige sorter, og heri kan vi naturligvis være enige.

Det ærede medlem hr. Anker Lau har rejst spørgsmålet om § 1, stk. 3, hvorefter man skulle lægge rumfanget af de forskellige forme til grund. Da lovforslaget skal i udvalg, kan man jo drøfte spørgsmålet dér, men jeg går ud fra som en given ting, at det, der skal beskattes, er den medgåede is, og at det ikke skal være formens størrelse, der er det afgørende, men det kan vi vel få oplyst i udvalget. I så henseende skal jeg ikke have noget at indvende mod lovens gennemførelse.

**Aage Fogh:** Også dette lovforslag skal jeg anbefale på partiets vegne.

**Sandau:** Det foreliggende lovforslag om ændringer i lov om afgift af konsum-is er ment som en stadfæstelse af en praksis, som man har indført, fordi den her omhandlede såkaldte soft-ice ikke kendtes, da ovennævnte lov i 1947 trådte i kraft. Lovforslaget er således en ajourføring af den nye vares beskatningsregler. Som det allerede er sagt, er der den forskel på denne nye vare og den almindeligt kendte konsum-is, at mens det efterhånden er ganske almindeligt, at produktionen af den almindelige is kun foregår på større eller mindre iscremefabrikker, foregår frysningen af den omtalte soft-ice hos forhandlerne, men af en isblanding, som er produceret af en af de nævnte iscremefabrikker.

Da det ikke er gør ligt at opmåle litermængden af denne vare, sådan som det er muligt med den fabriksfrosne is, er man fra toldvæsenets side kommet frem til den praksis, at soft-ice beskattes efter den mængde isblanding, der er medgået, med tillæg af en vis svulmningsprocent. Dette må, så vidt jeg kan se, have bragt en ganske betydelig forøgelse af antallet af de virksomheder, hvormed toldvæsenet fører kontrol, og hvor det opkræver afgift.

Jeg vil derfor gerne spørge den højtærede finansminister, om det ikke er muligt at beskatte denne isblanding på den fabrik, som fremstiller den, naturligvis stadig med tillæg af en vis svulmningsprocent. En sådan kildebeskatning måtte, så vidt jeg kan se, betyde, at toldadministrationen ikke fik noget at gøre med en lang række detailforretninger, hvilket ville medføre en besparelse i administrationen. Det er måske kun en ringe besparelse, men dersom man ikke sparer i det små, kommer man jo heller ikke til det i det store. En sådan kildebeskatning er desuden i pagt med, hvad man almindeligt gør med hensyn til opkrævning af afgifter, nemlig at disse tages på oprindelsesstedet. Man undgår desuden derved, at en række detailforretninger skal føre bøger om dette forhold, og til kontrol af dette regnskab må toldvæsenet alligevel indhente oplysninger fra den fabrik, der har leveret isblandingen. Dersom isblandingen

[Sandau.]

blev fremstillet på den detailvirksomhed, som foretager frysningen, var man givetvis nødt til at opkræve skatten dér; men da dette ikke er tilfældet, tror jeg, det ville være det mest enkle simpelt hen at beskatte isblandingen på fabrikken, altså gøre det dér, hvor den fremstilles. Det kan være, at dette spørgsmål snarest hører hjemme i udvalget, men jeg synes, det burde rejses her under lovforslagets første behandling.

Jeg kan ud fra disse betragtninger tilsige en velvillig udvalgsbehandling.

**Fuglsang:** Det lovforslag, som foreligger her, har det faktisk ligesom visse insekter, at det har haft et meget ejendommeligt levnedsløb. Da det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen som finansminister i 1946 fremsatte sit lovforslag om afgift af konsum-is, fik det ikke nogen særlig god modtagelse af de nuværende regeringspartier. Den socialdemokratiske ordfører dengang kunne med sin bedste vilje ikke se nogen berettigelse i på den måde at fordyre børnenes uskyldige is og ispinde. Retsforbundets ordfører sammenlignede finansministeren med en ondartet person, som kendes hos Dickens, og hvis fornøjelse det var at gå og vælte småbørn og så frarøve dem den femogtyveøre, de har fået at slikke op — og han talte om en ualmindelig dårlig og unødvendig lov. De radikale, må jeg indrømme, stemte for lovforslaget, men så vidt det kan forstås af ordførerens tale, skyldtes det særlig dens slutparagraf, som sagde, at loven udløb den 1. december 1947. Ikke desto mindre blev både loven forlænget og afgifterne forhøjet i 1955, men på det tidspunkt var der skiftet regering, og nu var det sådan, at socialdemokratiet og de radikale syntes godt om loven, mens venstre og de konservative meldte sig som modstandere af foretagendet. Retsforbundet holdt stadig væk sin sti ren med hensyn til afgifter og stemte imod. Motiveringen i 1955 var den vanskelige økonomiske situation, som Danmark dengang befandt sig i.

Nu i 1959 er der for mig at se opstået en ny situation. Det, som gjaldt i 1946, og som retsforbundets daværende ordfører udtrykte således, at det var en ualmindelig dårlig og unødvendig lov, det gælder stadig væk; men den dårlige valutasisituation, som vi havde i 1955, skulle efter sigende være overvundet. På den baggrund kan jeg bare se én konsekvens, nemlig den, at man afskaffer denne ualmindelig dårlige og unødvendige lov.

**Finansministeren (Kampmann):** Jeg forstår, at der stort set er tilslutning til, at denne tekniske ændring foretages, men at man gerne i et udvalg nærmere vil drøfte såvel svulmningsprocenten som de forskellige forme og deres størrelse, og det kan jeg ikke have noget imod.

**Sandau:** Jeg vil gerne have lov at spørge den højtærede finansminister, om der slet ikke kan gives noget fingerpeg med hensyn til skattens opkrævning direkte på produktionsstedet.

Hermed sluttede forhandlingen.

*Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.*

**Peter Nielsen:** Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til det udvalg, som tinget har besluttet at nedsætte angående forslag til lov om ændring i lov om afgift af gevinster ved lotterispil m. v.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

**Formanden:** Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 28. oktober, kl. 13 med følgende dagsorden:

1) *Spørgsmål til ministrene.*

## [Formanden.]

## 2) Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:

Forslag til lov om påligningen af indkomst- og formueskat til staten.

## 3) Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:

Forslag til lov om indløsning af visse sparebeviser.

## 4) Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:

Forslag til lov om ændring i lov om afgift af gevinster ved lotterispil m. v.

og

forslag til lov om ændringer i lov om afgift af konsum-is.

## 5) Første behandling af:

Forslag til lov om indfødsrets meddelelse m. v.

## 6) Første behandling af:

Forslag til byggelov for købstæderne og landet.

## 7) Første behandling af:

Forslag til lov om brandvæsenet i købstæderne og på landet.

## 8) Første behandling af:

Forslag til lov om erhvervelse af fast ejendom.

Mødet hævet kl. 16<sup>30</sup>.

## 9. møde.

Onsdag den 28. oktober kl. 13.

**Formanden:** Medlemmer af folketinget Alfred Jensen, Ragnhild Andersen, Fuglsang, Lynnerup Nielsen og Petra Petersen har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

*Forslag til folketingsbeslutning om statens overtagelse af Danmarks nationalbank.*

*Skriftlig fremsættelse af forslag.*

**Ordføreren for forslagsstillerne (Alfred Jensen):** På den kommunistiske gruppes vegne har jeg den ære for det høje ting at fremsætte *forslag til folketingsbeslutning om statens overtagelse af Danmarks nationalbank.*

Forslaget går ud på, at folketinget opfordrer handelsministeren til at lade udarbejde lovforslag om statens overtagelse af nationalbanken og til at lade det forelægge til behandling og afgørelse her i tinget.

Når vi fremsætter dette forslag, er det i første række, fordi vi er tilhængere af, at landets centralbank — eller seddelbanken, som nogle ynder at kalde den — skal være et statsforetagende, og i anden række, fordi der ikke bør kunne herske tvivl, om nationalbankens dispositioner er i overensstemmelse med regeringens pengepolitik.

Statsovertagelsen af banken vil betyde, at dens politik og dispositioner direkte bliver bestemt af regering og folketing. Lovgivningsmagten og administrationen vil herigennem være i stand til at sikre en rente- og pengepolitik i overensstemmelse med folkets interesser og ønsker, selv om den skulle stride mod finanskapitalens opfattelse og stræben.

Lånekapitalens udplyndring af det arbejdende folk og dens indflydelse på samfundslivet gennem kreditgivningen er af gammel dato og af en sådan karakter, at alle folkelige bevægelser har sat ind for at begrænse den eller blive den kvit. Da Karl Marx og Friederich Engels for mere end 100 år siden skrev det kommunistiske manifest, nævnede de blandt de første foranstaltninger, arbej-